

handlingen er aabnet. Rigsdagsmanden for Viborg Amts 1ste Valgfreds har Ordet.

Nørgaard: At gaae ind paa en udførlig Drøftelse af de mange forskellige Forhold, der ere bragte i Forslag til Afløsning af Brokorn i det af Ministeriet fremlagte Forslag, troer jeg vil føre vel vidt, og jeg skal derfor tillade mig at indskrænke mig til nogle ganske faa Bemærkninger. Naar der i § 15 er omtalt, at den Afgift af 2 Sk., som erlægges for enhver løs Hest, som føres over Randers Sønderbro, skal bortfalde, fordi Staten, som anført i Motiverne, kun har en Indtægt af 51 Rd. aarlig, saa kan det vel være, at Indtægten for Staten kun er 51 Rd. aarlig, men dermed er ingen lunde sagt, hvor stor den Indtægt er, som oppebæres af Forpagteren; den kan meget godt være meget større. I Motiverne til denne Paragraph er det endvidere udtalt, at Randers Amtsråd har andraget paa, at denne Afgift maa bortfalde som formeentligen ikke hjemlet i Lovgivningen. Dertil troer jeg at burde bemærke, at jeg slet ikke troer, at ret mange af disse Broydelsers kunne siges at være hjemlede i Lovgivningen. Oprindelig troer jeg, at disse Broydelsers ere paalagte saaledes, at Regjeringen har anmodet Amtmændene om at opgive, hvilke Herreder de meente, at slike Afgifter bør paalægges, og naar de saa, efter et aldeles løst Skjøn, have erklæret dem, saa har Dommen dermed været faldet uden videre; idetmindste fremgaaer det af Oplysninger, som ere meddeelte mig fra Archiverne, at der idetmindste er 80 Broer, hvor Ydelsen paa den Maade er paalagt.

Nu er det ganske vist, at denne Sag foreskommer mig at kunne deles i 2 Dele, idet jeg mener, der er Forskjel paa Afløsningen af Privilegiet og paa Spørgsmaal om, hvem der skal overtage Broernes fremtidige Vedligeholdelse. — Det forekommer i det Mindste mig, at der, hvor Broen er overdraget af Staten med kongeligt Skjøde, og Staten har modtaget Erstatning, synes det ogsaa billigt, at Staten overtager Afløsningen. Denne Grundsætning er jo ogsaa udtalt i endeel af de Amtserklæringer, som ere afgivne i Anledning af denne Sag, ja, enkelte Amtsråader have endog bestemt udtalt, at de fandt det ubilligt, at Amts-

eller Sognecommunen skulde overtage Afløsningen af Privilegiet, hvormod. Spørgsmaalet om Vedligeholdelsen jo er noget ganske Andet, og efter de Bestemmelser, som nu ere gjorte gjældende i § 11 af Regjeringens Udtast, forekommer det mig, at Amtscommunen eller Sognecommunen ikke kan slippe med at afløse de Broydelsers, der vedkomme Broer paa Amts- og Sogneveie, men maa tillige udrede endeel af de Broydelsers, der paahvile Broer paa de Veistrækninger, der blive optagne som Hovedlandveie, og hvor da Yderne af disse Ydelsers, uden Hensyn til, at Afgiften har een og samme Oprindelse, fritages. Og saafremt jeg rigtig har opfattet den Erklæring, som er meddeelt af flere Amtsråd, saa er den ogsaa ganske stemmende med den Betragtning, som er gjort gjældende af mig og flere ved det af os stillede Forslags § 1. — Saavidt jeg har kunnet skjønne, er der vistnok indløben en ikke ubetydelig Trykfeil i Motiverne til denne Lov. Det hedder nemlig i Motiverne: „Efter denne Betænkning har Udvalgets Fleertal ifølge de af samme anførte Betragtninger anseet det for ønskeligt, at Indenrigsministeriet vilde gjøre Afløsningen af de i Forslaget ommeldte Afgifter, eller dog i alt Fald Brokorns-Ydelsens Oversførelse paa vedkommende Communer til Gjenstand for yderligere Undersøgelse og Overveielse“. Jeg maa tillade mig at gjøre opmærksom paa, at det, som Udvalgets Fleertal har udtalt i Betænkningen om dette Punct, er væsentligt forskjelligt deraf, idet det nemlig lyder saaledes: „De foranførte Betragtninger maae saaledes lede Udvalgets Fleertal til at ansee det for ønskeligt, at Indenrigsministeriet gjør Afløsningen af de i Forslaget ommeldte Afgifter eller dog i alt Fald Brokorns-Ydelsens Oversførelse paa det Offentlige til Gjenstand for yderligere Undersøgelse og Overveielse, og formener derfor, at Sagen af Folkethinget bør henvises til Indenrigsministeriet.“

Nu er det jo ganske vist, at der er betydelig Forskjel paa, enten Udvalgets Fleertal har udtalt sig for, at Brokorns-Ydelse skulde overtages af Communen eller af det Offentlige, hvilket jo ganske forandrer Sagen; men jeg antager, at det maa være en Trykfeil.